

SCENARIUSZ LEKCJI HISTORII

Nauczyciel prowadzący zajęcia: Marek Borchert

Czas realizacji: 1 godzina lekcyjna

Klasa: III gimnazjum

Temat: Kształtowanie się opozycji demokratycznej w Polsce.

Cele ogólne:

- pogłębianie umiejętności powiązania dziejów Polski z dziejami Europy i świata,
- rozwijanie umiejętności pozwalających na samodzielną pracę intelektualną z materiałem historycznym,
- rozwijanie umiejętności myślenia przyczynowo-skutkowego.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- wyjaśnia związek między wystąpieniami robotników w 1976 r. a powstaniem Komitetu Obrony Robotników;
- podaje datę wyboru Karola Wojtyły na papieża i wyjaśnia wpływ tego wydarzenia na postawy społeczeństwa polskiego;
- określa konsekwencje wyboru Karola Wojtyły na papieża i reakcje władz komunistycznych na to wydarzenie;
- wyjaśnia znaczenie słów papieża, wypowiedzianych podczas mszy, odprawionej w 1979 r. w Warszawie;
- ogólnie charakteryzuje przyczyny, przebieg i skutki strajków sierpniowych 1980 r. i stosunek władz komunistycznych oraz radzieckich do „Solidarności”;
- wymienia przykłady postulatów robotniczych z sierpnia 1980 r.;
- wymienia formy działalności opozycji demokratycznej w PRL w latach 1976-1980;
- wskazuje na mapie: Radom, Ursus.

Metody pracy:

- praca pod kierunkiem nauczyciela (mapa, tekst źródłowy),
- element wykładu,
- rozmowa nauczająca (pogadanka),
- metoda słoneczka,
- gwiazda pytań.

Forma pracy:

- frontalna.

Środki dydaktyczne:

- tablica interaktywna,
- prezentacja PowerPoint opracowana przez M. Borcherta,
- podręczniki,
- kartki z pracą domową uwzględniającą różne zdolności uczniów.

Treści podstawy programowej realizowane podczas lekcji:

„19. Polska po 1945 roku: (...) wybór Polaka na papieża, rok 1980 i powstanie „Solidarności” (...).”

Materiały do przygotowania Prezentacji PowerPoint zostały zaczerpnięte z następujących:

a) stron internetowych:

- ✓ http://www.muzeumkarykatury.pl/wystawy/wystawy_strony/PRL_SMACZKI/smaki_i_smaczki_1.html
- ✓ <http://mateusz.pl/jpii/habemus/habemus.htm>
- ✓ http://www.google.com/images?client=opera&rls=pl&q=Edward+Gierek&oe=utf-8&um=1&ie=UTF-8&source=univ&ei=egAETNX_N8T74AaQ0NzLDg&sa=X&oi=image_result_group&ct=title&resnum=4&ved=0CDYQsAQwAw
- ✓ <http://wyborcza.pl/3292000,93935,3437369.html?back=/gazetawyborcza/1,93935,3437408,.html>
- ✓ http://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:Prl_mapa.png
- ✓ <http://www.komunizm.eu/1%20Maja%20WPKM/1%20Maja%2001.jpg>
- ✓ <http://firma.grupazefir.pl/?do=pokazArtykul&nid=21&lang=pl&expand=3>
- ✓ <http://zloteprzeboje.tuba.pl/zloteprzeboje/5,101972,7567484.html?i=3>
- ✓ <http://www.prl.cba.pl/plakaty.html>
- ✓ <http://propaganda-prlu.bartlomiejspeth.com/propaganda-prl/nie-pije-bo-zbieram-na/>
- ✓ <http://www.niezalezna.pl/article/show/id/27910>
- ✓ <http://www.rp.pl/galeria/68706,1,83797.html>
- ✓ <http://www.kor.org.pl/>
- ✓ <http://mojapolskadomowa.blox.pl/2009/06/Kamyk-ktory-poruszyl-lawine.html>
- ✓ <http://wiadomosci.wp.pl/kat,11151,title,Pielgrzymki-Jana-Pawla-II-do-Polski-2-10-VI-1979,wid,903138,wiadomosc.html>
- ✓ <http://wspomnieniesolidarnosci.eu/wp-content/uploads/2010/01/21-postulatow.pdf>
- ✓ <http://www.solidarnosc.gov.pl/?document=48>
- ✓ http://www.google.com/imgres?imgurl=http://www.polskiecedry.com/specjalny/obrazki/f02-10.jpg&imgrefurl=http://www.polskiecedry.com/specjalny/art02.html&usg=__1DuGZY29uTUKgdGrT-Ph4oqFuCA=&h=353&w=230&sz=56&hl=pl&start=60&um=1&itbs=1&tbnid=QPv-8RzRO2SYvM:&tbnh=121&tbnw=79&prev=/images%3Fq%3Dsierpie%25C5%2584%2B1980%2B-%26start%3D40%26um%3D1%26hl%3Dpl%26client%3Dopera%26sa%3DN%26rls%3Dpl%26ndsp%3D20%26tbs%3Disch:1
- ✓ <http://info.edukacja.gazeta.pl/temat/edukacja/porozumienie+sierpniowe>
- ✓ http://www.google.com/imgres?imgurl=http://digart.img.digart.pl/data/img/vol2/20/21/download/3150839.jpg&imgrefurl=http://www.digart.pl/praca/3150839&usg=__ig3Nms4cRacZQZHnZNJFKNdXk0g=&h=530&w=800&sz=166&hl=pl&start=143&um=1&itbs=1&tbnid=bexVoQRXpRCYGM:&tbnh=95&tbnw=143&prev=/images%3Fq%3Dbloki%2Bz%2Bwielkiej%2Bp%25C5%2582yty%26start%3D140%26um%3D1%26hl%3Dpl%26client%3Dopera%26sa%3DN%26rls%3Dpl%26ndsp%3D20%26tbs%3Disch:1

b) opracowań:

- *Solidarność. Nadzieja zwykłych ludzi. 25 lat, pomysł i scenariusz* M. Jasiński, Poznań 2005
- *Dowcipy PRL-u, wybór i opracowanie:* A. Januskiewicz, E. Rychlewska, Poznań 2007

1. Powitanie uczniów.
2. Sprawdzenie obecności.
3. Rekapitulacja wtórna dotycząca wydarzeń marca 1968 r.

Temat: Kształtowanie się opozycji demokratycznej w Polsce.

OPRACOWANIE MATERIAŁU

UWAGA: Ta część lekcji, poświęcona opracowaniu nowego materiału, będzie prowadzona przez nauczyciela z wykorzystaniem tablicy interaktywnej oraz prezentacji PowerPoint ([wersja PDF](#)).

CZYNNOŚCI UCZNIĄ I NAUCZYCIELA	metoda, uwagi	czas
<p>➤ N. krótko omawia sytuację gospodarczą Polski w latach 1970-1976 oraz wydarzenia czerwcowe 1976 r.</p> <p>➤ U. zaznaczają zakreslaczem na mapie Radom i Ursus.</p>	<p>element wykładu i pogadanka</p> <p>praca pod kierunkiem (mapa)</p>	7 min.
<p>➤ N. wskazuje uczniom skutek wydarzeń czerwcowych.</p> <p>Analiza tekstu źródłowego <i>Apel do społeczeństwa i władz PRL...</i> [Komitetu Obrony Robotników z 1976 r.]</p> <p>U. zaznaczają w tekście źródłowym odpowiedzi na następujące pytania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. W jaki sposób władze komunistyczne PRL-u prześladowały strajkujących robotników? 2. Jaka była główna przyczyna powstania KOR-u? 3. Jakie prawa człowieka łamały władze komunistyczne? 4. Czego żądali przedstawiciele KOR-u? 	<p>praca pod kierunkiem (tekst źródłowy)</p> <p>Uwaga! Odpowiedź na każde pytanie należy podkreślać zakreslaczem w innym kolorze.</p>	8 min.
<p>➤ N. mówi o wyborze Karola Wojtyły na papieża (1978 r.) oraz o I pielgrzymce Jana Pawła II do Polski (1979 r.).</p>	<p>element wykładu</p>	5 min.
<p>➤ N. wprowadza uczniów w zagadnienia związane ze strajkiem w Stoczni Gdańskiej 1980 r.</p> <p>Analiza tekstu źródłowego <i>21 postulatów strajkujących załóg Wybrzeża</i> [Gdańsk, 20.08.1980 r.]</p> <p>Uwaga! Uczniowie rysują w zeszytach schemat słoneczka, który jest w prezentacji PowerPoint. Po przeczytaniu każdego postulatu wpisują jego numer do odpowiednich postulatów.</p>	<p>element wykładu</p> <p>praca pod kierunkiem (tekst źródłowy)</p>	12 min.

<p style="text-align: center;">p. polityczno-społeczne: 1, 2, 3, 4, 5, 12, 14, 16, 17, 18, 19, 21</p> <p style="text-align: center;">↑</p> <p style="text-align: center;">(21 postulatów)</p> <p style="text-align: center;">↙ ↘</p> <p>p. religijne: 3 p. finansowo-gospodarcze: 6, 7, 9, 10, 13</p> <p><u>WNIOSEK !!!</u></p> <p>➤ N. krótko omawia okoliczności rejestracji Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” (10 listopada 1980 r.).</p>	<p>metoda słoneczka</p> <p>element wykładu</p>	<p>3 min.</p>
---	--	----------------------

PODSUMOWANIE

5 min.

1. Rekapitulacja pierwotna – **gwiazda pytań** (znajduje się w prezentacji PowerPoint).
2. Zadanie **pracy domowej**.
Praca w domu (czas: 1 tydzień)
 1. Wyobraź sobie, że jesteś dziennikarzem, który był w Stoczni Gdańskiej podczas strajku w 1980 r. Przygotuj notatkę prasową o wydarzeniach sierpniowych.
 2. Jesteś na zebraniu radnych w Białymstoku. Jeden z obecnych zaproponował, aby nową ulicę nazwać imieniem Edwarda Gierka.
Zapisz argumenty „za” i „przeciw” tej propozycji.
Krótko uzasadnij, które argumenty cię przekonują.
 3. Wykonaj komiks, którego tematem będą wydarzenia czerwcowe 1976 r. lub strajk w Stoczni Gdańskiej 1980 r.
Pracę przygotuj techniką dowolną na 1 stronie kartki A4.
3. Ocena pracy uczniów.

NOTATKA Z LEKCJI

1. Kryzys gospodarczy w kraju. Wystąpienia robotników w Radomiu i Ursusie – czerwiec 1976 r.
2. Powstanie Komitetu Obrony Robotników.
3. Wybór Karola Wojtyły (Polaka) na papieża – 1978 r.
4. Pierwsza pielgrzymka Jana Pawła II do Polski (1979 r.).
5. Strajk w Stoczni Gdańskiej. Podpisanie ‘porozumień sierpniowych’ 1980 r.
6. Rejestracja NSZZ „Solidarność”.